

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2025

Decizia protocolară nr. _____/2025

Proiect

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

privind utilizarea, conservarea și protecția solurilor

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Domeniul de reglementare

(1) Prezenta lege reglementează activitățile privind utilizarea, conservarea, ameliorarea, evaluarea capacității bioproductive și protecția solurilor pentru asigurarea utilizării durabile a solului.

(2) Prevederile prezentei legi se aplică deținătorilor de terenuri și autorităților administrative responsabile de implementare.

Articolul 2. Obiectul de reglementare și sfera de aplicare

Prezenta lege stabilește:

a) obligațiile privind prevenirea degradării solurilor și a eventualelor impacturi negative asupra calității acestora, în scopul evitării dereglării/modificării funcțiilor lui ecologice și conservării patrimoniului pedologic;

b) obligațiile privind prevenirea și combaterea eroziunii solului (eoliene și hidrice) pe terenuri agricole afectate de eroziunea de suprafață și în adâncime;

c) obligațiile privind practicarea de măsuri complexe de ameliorare a soloneților și a solurilor salinizate – solonețizate (automorfe, semihidromorfe, hidromorfe și terenurile agricole afectate de degradarea halomorfă;

d) obligațiile privind refacerea terenurilor afectate de degradare ca urmare a deficitului sau a excesului de umiditate, a scăderii conținutului de materie organică și de elemente nutritive, a reducerii biodiversității, compactării, deșertificării, a alunecărilor de teren și a terenurilor afectate de microorganisme de tipul virușilor, bacteriilor și fungilor periculoși;

e) obligațiile privind conservarea și sporirea fertilității solurilor în scopul utilizării sale durabile.

Articolul 3. Noțiuni principale

În vederea aplicării prezentei legi se utilizează următoarele noțiuni:

ameliorare – ansamblu de măsuri și lucrări aplicate pe terenurile degradate, pentru menținerea sănătății solului;

îmbunătățiri funciare – ansamblu de lucrări tehnice de amenajare și ameliorare efectuate într-un teritoriu, al căror efect se menține pe o perioadă lungă, urmărind să pună în valoare solurile neproductive sau să ridice productivitatea solurilor slab productive;

calitatea solului – capacitatea acestuia de a-și îndeplini funcțiile esențiale în cadrul ecosistemelor, îndeosebi a celei de a contribui la producția vegetală, la asigurarea calității apelor, a aerului, a sănătății omului și animalelor, precum și a reproducerii largite a procesului pedogenetic și a fertilității solurilor;

conservare – ansamblu de măsuri destinate menținerii sau îmbunătățirii stării de calitate a solului;

contaminarea solului – conținutul în sol al unei substanțe sau al unui produs chimic într-o concentrație care poate fi dăunătoare pentru sănătatea umană sau pentru mediu;

degradarea solului – impactul negativ asupra proceselor pedologice, a funcțiilor și serviciilor ecosistemice ale solului, care poate cauza daune, dezavantaje, incomodități considerabile pentru mediu și societate;

descriptor al solului – parametru care descrie o caracteristică fizică, chimică sau biologică a sănătății solului;

evaluarea sănătății solului – presupune evaluarea sănătății solului pe baza măsurării sau a estimării unor descriptori ai solului;

fertilitatea solului – capacitatea solului de a asigura starea fizică, chimică, fizico-chimică și biologică optimală pentru funcționarea solului ca sistem bioncinar paraviu și de a furniza servicii eco-agro și sociosistemice;

gestionarea resurselor de sol – activități axate pe evaluarea, utilizarea rațională, conservarea și reproducerea resurselor de sol;

protecția solului – acțiuni și măsuri menite să prevină degradarea solului și să promoveze refacerea acestuia și presupune un sistem de măsuri juridice, organizatorice, economice, tehnologice și de altă natură prin care se urmărește conservarea și folosirea rațională a solurilor;

resurse de sol – totalitatea solurilor, a factorilor și a proceselor pedogenetice care pot fi utilizate de către om, în scopul producției vegetale și al asigurării managementului durabil al componentelor mediului ambiant (apă, aer ș.a.);

regenerare – activitate intenționată care vizează readucerea solului de la o stare degradată la o stare bună de sănătate;

salinizare – proces de creștere a conținutului de săruri ușor solubile în sol peste conținutul normal (peste 0,15%);

sănătatea solului – stare fizico-chimică și biologică a solului care determină capacitatea acestuia de a funcționa ca sistem bioncinar paraviu și de a furniza servicii eco-agro și sociosistemice;

sol – stratul superior al scoarței terestre, situat între roca de bază și suprafața terestră, care este compus din substanțe de origine minerală, materii organice, apă, aer, organisme vii și dispune de profil pedogenetic, trăsături morfologice și morfometrie corespunzătoare unui anumit tip de pedogeneză;

solonețizare (alcalizare) – proces de creștere a conținutului de sodiu schimbabil în sol peste conținutul normal (5%);

utilizare – modul de exploatare a terenurilor în scopuri agricole, forestiere sau de altă natură.

Articolul 4. Scopul legii

Scopul prezentei legi constă în:

a) protejarea solului împotriva acțiunii mecanice a apei și a vântului (categorie care cuprinde complexul de lucrări de prevenire și combatere (control) a eroziunii solului);

b) identificarea zonelor de risc natural și/sau antropic la: deșertificare, compactare, destructurare, scăderea conținutului în materie organică și elemente nutritive, scăderea biodiversității, provocarea/intensificarea alunecărilor de teren în vederea reducerii/diminuării acestora;

c) reducerea/atenuarea deficitului de umiditate (categorie care cuprinde irigarea terenurilor);

d) evacuarea excesului de umiditate în sol și diminuarea acestuia (categorie în care se încadrează organizarea hidrologică, desecarea și drenarea terenului);

e) restabilirea solurilor (categorie în care se încadrează lucrările de construcție și exploatare a obiectelor hidrotehnice, lucrările de decopertare selectivă și de copertare a terenurilor deteriorate sau degradate, lucrările de ameliorare a solurilor halomorfe și sărăturate).

Articolul 5. Funcțiile solului

Funcțiile solului sunt:

a) ecologice;

b) socioeconomice;

c) energetice;

d) culturale/de arhivă.

Articolul 6. Principiile generale de reglementare a relațiilor privind utilizarea, conservarea și protecția solului

(1) Principiile generale ale prezentei legi prevăd utilizarea durabilă a solurilor, conservarea și prevenirea degradării lor, precum și îmbunătățirea, restabilirea și protecția acestora.

(2) Principiile și elementele strategice ce stau la baza prezentei legi se referă la:

a) rolul solului, ca parte componentă a mediului geologic, factor vital al ecosistemelor terestre și resursă naturală fundamentală;

b) importanța solului, ca mediu de viață pentru om, pentru plante și animale, pentru conservarea biodiversității și a rezervei genetice prezente în sol, precum și funcțiile ecologice ale solului;

c) asigurarea securității ecologice, alimentare și a siguranței alimentelor, materiilor prime alimentare și/sau furajere prin menținerea și susținerea calității solului;

d) asigurarea pe termen lung a unui aport optim și semnificativ al agriculturii, silviculturii și al altor ramuri socioeconomice care utilizează solul la produsul intern brut;

e) menținerea, ameliorarea calității solului, prevenirea degradării solului, stoparea deșertificării, îmbunătățirea și conservarea biodiversității solului și înlăturarea poluanților care periclitizează calitatea solului, cu respectarea legislației specifice;

f) dezvoltarea spațiului rural în scopul utilizării durabile și al gestionării eficiente a solurilor;

g) asigurarea nemijlocită a participării și a sprijinului din partea statului, a societății civile, a operatorilor economici și a fiecărui cetățean la elaborarea și aplicarea măsurilor și acțiunilor cu privire la modul de utilizare, conservare și protecție a solului;

h) stimularea participării directe, cu aport propriu, a deținătorilor și a utilizatorilor de terenuri la implementarea măsurilor și acțiunilor privind modul de utilizare, conservare și protecție a solului;

i) elaborarea programelor, a planurilor și acțiunilor de interes național, regional și local privind utilizarea, conservarea și protecția solului, la care statul are rolul de inițiator sau cofinanțator;

j) elaborarea programelor, a planurilor și măsurilor de protecție, de prevenire și reducere a efectelor negative asupra solului la nivel național, regional și local;

k) identificarea activităților antropice cu efecte negative asupra solului din toate ecosistemele și a zonelor de risc natural;

l) educarea și conștientizarea societății civile în problemele de utilizare, conservare și protecție a solului pentru protejarea sănătății umane și asigurarea dezvoltării durabile;

m) dezvoltarea colaborării internaționale pentru asigurarea realizării programelor naționale de utilizare, conservare și protecție a solului la standarde economice și ecologice.

Capitolul II

OBLIGAȚIILE DEȚINĂTORILOR DE TEREN

Articolul 7. Obligațiile deținătorilor de terenuri agricole privind utilizarea, conservarea și protecția solului

(1) Deținătorii de terenuri agricole au următoarele obligații pentru utilizarea, conservarea și protecția solului:

- a) să prevină degradarea și să nu admită deteriorarea solului;
- b) să asigure aplicarea măsurilor speciale de conservare a pădurilor și a fâșiilor forestiere cu funcții de protecție a solurilor, situate pe terenurile în pantă, cu risc și/sau afectate de alunecări de teren și eroziune;
- c) să asigure exploatarea rațională, organizarea și amenajarea pajiștilor, în funcție de capacitatea lor de regenerare și de protecție, ameliorarea și prevenirea degradării;
- d) să sesizeze autoritățile administrației publice locale și cele de protecție a mediului privind gestionarea și protecția resurselor de sol asupra accidentelor sau a activităților care afectează calitatea solului;
- e) să întreprindă măsuri de protecție a solului în cadrul practicilor agricole prietenoase mediului;
- f) să mențină și să îmbunătățească fertilitatea solului, alte proprietăți utile ale acestuia, implementând asolamente fundamentate științific, administrând rațional îngrășăminte, aplicând metode cruțătoare de prelucrare a solului, precum și alte măsuri de utilizare rațională și protecție a acestuia;
- g) să utilizeze solul conform proiectelor de organizare și amenajare a teritoriului.

(2) Deținătorii de terenuri agricole sunt obligați să întreprindă măsuri de protecție a solului în conformitate cu prevederile art. 64-71 din Codul funciar nr. 22/2024.

Articolul 8. Obligațiile deținătorilor de terenuri privind utilizarea durabilă a monitoringului solului

(1) Monitoringul solului se efectuează conform reglementărilor stabilite în art. 75 din Codul funciar nr. 22/2024 și conform Metodologiei privind organizarea monitoringului calității solurilor Republicii Moldova, aprobată prin Ordinul nr. 201/2024 de către organul central de specialitate care asigură elaborarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecția, conservarea, ameliorarea și sporirea fertilității solului).

(2) Deținătorii de terenuri care utilizează terenuri cu destinație agricolă, indiferent de tipul de proprietate, sunt obligați:

a) să permită accesul în teren al autorității administrative care implementează politicile în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecției, conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor), al relațiilor funciare, al cadastrului funciar și al monitoringului funciar de comun cu instituția care desfășoară activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic privind evaluarea, protecția și sporirea fertilității solurilor;

b) să asiste persoanele împuternicite cu acces la teren pentru prelevarea probelor de sol, apă și plante necesare pentru elucidarea problemelor privind starea calității solului;

c) să respecte măsurile recomandate de către autoritatea administrativă care implementează politicile în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecției, conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor), al relațiilor funciare, al cadastrului funciar și al monitoringului funciar de comun cu instituția care desfășoară activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic privind evaluarea, protecția și sporirea fertilității solurilor pentru îmbunătățirea calității solului ca rezultat al monitoringului;

d) să suporte costul pentru repararea prejudiciului cauzat resurselor de sol în cazul deteriorării sitului de monitoring, cu excepția circumstanțelor impiedimentelor care justifică neexecutarea obligației.

Articolul 9. Particularitățile de reglementare a utilizării, conservării și protecției solului

Efectuarea lucrărilor de protecție și de ameliorare a solului de către deținătorii de terenuri cu destinație agricolă sunt asigurate în totalmente sau parțial în limitele alocațiilor bugetare de stat aprobate.

Capitolul III **ORGANIZAREA INSTITUȚIONALĂ** **ȘI ADMINISTRAREA STRUCTURILOR SPECIALIZATE**

Articolul 10. Competențele Guvernului

Guvernul are competența de a asigura organizarea și planificarea strategică, de a aproba documentele de politici și cadrul normativ privind utilizarea, conservarea și protecția solului.

Articolul 11. Competența organului central de specialitate care asigură elaborarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecția, conservarea, ameliorarea și sporirea fertilității solului)

Organul central de specialitate care asigură elaborarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecția, conservarea, ameliorarea și sporirea fertilității solului) are următoarele competențe:

- a) elaborează politici privind utilizarea și conservarea solului;
- b) elaborează, în baza rezultatelor cercetărilor științifice, măsuri de protecție a solului în cadrul practicilor agricole;
- c) elaborează și monitorizează politicile în domeniul monitoringului calității solului.

Articolul 12. Competența organului central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii ce ține de gestionarea protecției solului

Organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii ce ține de gestionarea protecției solului are următoarele competențe:

- a) elaborează politici în domeniul gestionării durabile de protecție a solului;
- b) coordonează, monitorizează și asigură implementarea și controlul politicilor în domeniul gestionării durabile de protecție a solului.

Articolul 13. Competența autorității administrative responsabile de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecției, conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor), al relațiilor funciare, al cadastrului funciar și al monitoringului funciar

Autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecției, conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor), al relațiilor funciare, al cadastrului funciar și al monitoringului funciar are următoarele competențe:

- a) asigură implementarea politicilor statului privind conservarea, ameliorarea și sporirea fertilității solurilor;
- b) promovează documentele de politici din domeniul conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor;
- c) asigură implementarea monitoringului calității solului.

Articolul 14. Competența, atribuțiile și obligațiile autorității administrative responsabile de implementarea politicii de protecție a mediului

Autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicii de protecție a mediului are următoarele competențe privind utilizarea, conservarea și protecția mediului:

- a) monitorizarea stării și calității solului și evaluarea parametrilor critici pentru sănătatea solurilor agricole;

b) implementarea și aplicarea reglementărilor privind utilizarea fertilizanților, a pesticidelor și a altor substanțe chimice, asigurând conformitatea cu standardele de mediu pentru a preveni contaminarea solului;

c) coordonarea programelor și a proiectelor de ameliorare a solurilor, inclusiv refacerea terenurilor degradate, combaterea eroziunii și implementarea tehnologiilor ecologice pentru sporirea fertilității solurilor;

d) evaluarea impactului de mediu al diferitelor proiecte și activități agricole, asigurând că acestea nu afectează negativ calitatea solului și a resurselor naturale.

Articolul 15. Competența, atribuțiile și obligațiile autorității administrative responsabilă de implementarea politicii în domeniul silviculturii și cinegeticii

Autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicii în domeniul silviculturii și cinegeticii are următoarele competențe privind utilizarea, conservarea și protecția mediului:

a) stimularea măsurilor de protecție a solului prin împădurirea terenurilor;

b) stimularea înființării/reabilitării fâșiilor forestiere de protecție a câmpurilor și apelor.

Articolul 16. Atribuțiile și obligațiile instituției care desfășoară activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic privind evaluarea, protecția și sporirea fertilității solurilor

Instituția care desfășoară activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic privind evaluarea, protecția și sporirea fertilității solurilor are următoarele competențe privind utilizarea, conservarea și protecția mediului:

a) asigură reactualizarea studiilor pedologice de monitorizare sol-teren;

b) elaborează statistici și propuneri de programe privind reabilitarea, refacerea și amendarea solurilor în vederea îmbunătățirii calității acestora;

c) realizează și asigură funcționarea sistemului național de supraveghere, evaluare, prognozare și avertizare privind efectele ecologice și economice ale solului;

d) elaborează măsuri, programe și proiecte care să conducă la îmbunătățirea calității mediului și a peisajului, precum și la sănătatea solului;

e) întocmește și actualizează anual baza de date la nivel național a terenurilor degradate și a zonelor de risc la eroziune, exces sau deficit de umiditate, prin scăderea conținutului de materie organică și elemente nutritive, prin reducerea biodiversității, compactarea, acidifierea, sodizarea, alcalinizarea și deșertificarea, pe baza studiilor realizate;

f) elaborează studii pedologice și agrochimice, realizează și reactualizează sistemele de monitorizare sol-teren pentru agricultură;

g) elaborează studiile agrochimice pentru utilizarea rațională, monitorizarea cantitativă și calitativă a aplicării îngrășămintelor minerale și/sau organice, precum și a amendamentelor;

h) în baza studiilor științifice propun și stabilesc măsurile și lucrările necesare pentru protecția și ameliorarea terenurilor neproductive care pot fi amenajate în cadrul perimetrelor de ameliorare și folosite pentru producția agricolă, inclusiv pentru recuperarea pajiștilor permanente scoase din circuitul agricol în condițiile legii.

Articolul 17. Atribuțiile și obligațiile autorității administrative responsabile de efectuarea supravegherii și controlului de stat, în domeniul protecției mediului și resurselor naturale

Autoritatea administrativă responsabilă de efectuarea supravegherii și controlului de stat, în domeniul protecției mediului și resurselor naturale are următoarele competențe privind utilizarea, conservarea și protecția solului:

a) exercită controlul privind aplicarea măsurilor de ameliorare a solului în baza reglementărilor tehnice de protecție a solului, preîntâmpinarea degradării și distrugerii învelișului de sol, a altor urmări negative cauzate de factorul natural, precum și de cel antropic, combaterea eroziunii solului și stabilizarea alunecărilor de teren de către deținătorii de terenuri;

b) exercită controlul asupra respectării de către deținătorii de terenuri, indiferent de forma de proprietate, a cerințelor legislației privind protecția mediului și utilizarea resurselor naturale și ale legislației funciare, standardelor și normativelor referitoare la prevenirea și lichidarea proceselor ce provoacă degradarea și poluarea resurselor funciare;

c) coordonează (avizează) programele anuale și de perspectivă de combatere a eroziunii solului, a alunecărilor de teren etc., utilizării îngrășămintelor minerale, organice, a pesticidelor și a altor produse și substanțe nocive.

Articolul 18. Atribuțiile și obligațiile în domeniul amenajării teritoriului a autorităților administrației publice locale de nivelul întâi/nivelul doi și nivel special

Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, nivelul doi și Adunarea Populară a UTA Găgăuzia au următoarele competențe:

a) promovează practicile agricole sustenabile și încurajează deținătorii de terenuri să adopte metode de gestionare a solului care îmbunătățesc fertilitatea acestuia;

b) examinează și aprobă proiectele de organizare a teritoriului privind ameliorarea și protecția solului;

c) la solicitarea reprezentanților organului de stat abilitat cu gestionarea și protecția resurselor de sol, acordă sprijin la executarea atribuțiilor lor.

Articolul 19. Atribuțiile și obligațiile subdiviziunilor autorităților executive ale administrației publice locale de nivelul unu și doi pentru reglementarea de stat a regimului proprietății funciare

Subdiviziunile autorităților executive ale administrației publice locale de nivelul unu și doi pentru reglementarea de stat a regimului proprietății funciare are următoarele atribuții:

- a) dirijarea procesului de reglementare a regimului proprietății funciare și resurselor de sol;
- b) coordonează programele de ameliorare și protecție a solurilor terenurilor agricole;
- c) participă la elaborarea proiectelor cu privire la ameliorarea și protecția terenurilor agricole;
- d) prezentarea informației despre starea fondului funciar și a propunerilor cu privire la folosirea rațională a resurselor de sol și monitoringului solului;
- e) participarea la întocmirea rapoartelor tehnice și a recomandărilor privind constituirea perimetrelor de ameliorare (recuperarea terenurilor care, ca urmare a degradării și poluării, și-au pierdut parțial sau total capacitatea de producție agricolă), în scopul îmbunătățirii fertilității și protejării solului;
- f) colaborarea cu instituții științifice specializate, organizații și structuri interesate pentru efectuarea cercetărilor, implementarea tehnologiilor moderne și practicilor privind utilizarea, conservarea și protecția solului;
- g) participarea la monitorizarea stării solurilor, analiza eficacității măsurilor implementate, precum și ajustarea planurilor de ameliorare și protecție a solurilor;
- h) evaluarea acțiunilor în cazurile de accidente cu impact poluant.

Capitolul IV

IDENTIFICAREA, INVESTIGAREA ȘI EVALUAREA ZONELOR DE RISC NATURAL ȘI A TERENURILOR DEGRADATE

Articolul 20. Identificarea zonelor de risc natural a terenurilor degradate

(1) Autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecției, conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor) în colaborare cu autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicii de protecție a mediului organizează și coordonează activitățile de identificare a zonelor cu risc de eroziune, alunecări de teren, inundații, secetă, reducere a biodiversității și alte fenomene naturale care pot afecta calitatea solului.

(2) Zonele cu risc de eroziune, exces sau deficit de umiditate, de scădere a conținutului de materie organică și elemente nutritive, de reducere a biodiversității, compactare, alcalinizare, acidifiere și deșertificare vor fi

identificate și prioritizate în funcție de gradul de risc și de necesitatea intervenției, iar datele vor fi actualizate anual.

(3) Finanțarea activităților de investigare, evaluare și identificare este asigurată de la bugetul de stat, prin bugetele autorităților administrațiilor publice centrale competente care le administrează, sau din fonduri externe nerambursabile, prin proiecte executate și aprobate spre finanțare în conformitate cu regulile de implementare a acestor fonduri.

Articolul 21. Evaluarea terenurilor degradate

(1) Evaluarea terenurilor degradate se va realiza prin studii de specialitate care vor include cercetări de teren și laborator cu analize fizice, fizico-chimice, chimice și biologice ale solului.

(2) Deținătorii de terenuri vor colabora cu autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecției, conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor), al relațiilor funciare, al cadastrului funciar și al monitoringului funciar de comun cu instituția care desfășoară activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic privind evaluarea, protecția și sporirea fertilității solurilor.

(3) Rezultatele evaluării vor fi publicate în Sistemul informațional „Registrul solurilor Republicii Moldova” și se vor păstra în arhiva autorității administrative responsabile de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecției, conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor), al relațiilor funciare, al cadastrului funciar și al monitoringului funciar.

Articolul 22. Ameliorarea terenurilor degradate

În zonele cu risc ridicat, deținătorii de terenuri vor implementa proiecte de îmbunătățiri funciare pentru conservarea și sporirea fertilității solurilor, care să prevină procesele de degradare a solului.

Articolul 23. Monitorizarea și raportarea

(1) Responsabili de monitorizarea și raportarea monitoringului solului sunt:

a) autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicii de protecție a mediului care va monitoriza permanent starea solurilor în zonele de risc;

b) autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecției, conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor), al relațiilor funciare, al cadastrului funciar și al monitoringului funciar în comun cu instituția care desfășoară activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic privind evaluarea, protecția și sporirea fertilității solurilor care va monitoriza prin intermediul siturilor de monitorizare schimbările calitative și cantitative ale solurilor prin cercetări pedologice,

agrochimice și biologice necesare pentru aprecierea schimbărilor produse în sol, elaborarea prognozelor cu privire la evoluția calității solurilor, avertizarea autorităților interesate despre problemele negative asupra resurselor de sol, furnizarea de date pentru intervenția operativă referitoare la starea de calitate a solurilor și stabilirea tendințelor de evoluție a lor.

(2) Autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicii de protecție a mediului și autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecției, conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor), al relațiilor funciare, al cadastrului funciar și al monitoringului funciar vor raporta anual Guvernului despre lucrările efectuate și datele obținute privind starea de calitate a solului.

(3) Pentru fiecare zonă de risc natural și/sau antropic identificată în cadrul perimetrului degradat se elaborează o documentație specifică cuprinzând următoarele informații:

- a) localizarea geografică a zonei de risc natural și/sau antropic și a perimetrului degradat;
- b) datele privind clima și precipitațiile din zonă;
- c) datele privind biodiversitatea din zonă și geologia zonei unde este constatată degradarea prin diverse procese;
- d) datele și informațiile pedologice locale;
- e) natura și tipul degradării;
- f) cauzele degradării;
- g) evaluarea de risc;
- h) programe de măsuri de restaurare specifice zonelor de risc natural și/sau antropic identificate;
- i) informațiile privind utilizarea în trecut, în prezent și în viitor a terenurilor degradate care urmează să constituie subiectul unui program de măsuri de restaurare;
- j) obiectivele incluse în programele de măsuri prevăzute la lit. h), restricțiile impuse în zonele de risc natural și antropic, programele de protecție și de monitorizare necesare.

(4) Raportările vor include recomandări pentru îmbunătățirea politicilor de conservare și utilizare a solului, precum și măsuri necesare pentru a preveni degradarea ulterioară.

Articolul 24. Evaluarea și gestionarea zonelor de risc și modul de investigare

Autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecției, conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor) în comun cu autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicii de protecție a mediului și cu instituția care desfășoară activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic privind evaluarea, protecția și

sporirea fertilității solurilor, în cazul în care dispune de date privind degradarea solului, va elabora măsuri de stabilire a valorii/gradului degradării, după caz va determina mărimea prejudiciului cauzat resurselor de sol și a despăgubirii deținătorilor de terenuri din zonele de risc.

Articolul 25. Cercetarea solurilor

(1) Evaluarea calității solului se va efectua în baza cercetărilor pedologice și agrochimice pentru efectuarea monitoringului calității solului, implementării proiectelor de îmbunătățiri funciare, de organizare și amenajare a teritoriului, măsurilor de conservare, prevenire și combatere a proceselor de degradare a solului, efectuate conform Metodologiei studiilor pedologice, elaborată de către instituția publică care desfășoară activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic privind evaluarea, protecția și sporirea fertilității solurilor și aprobată de Guvern.

(2) Pe terenurile deteriorate în urma calamităților naturale sau activităților social-economice, precum și pe terenurile care necesită a fi ameliorate, cercetările pedologice se efectuează, după caz, la solicitarea deținătorilor de terenuri.

(3) Asigurarea științifică a utilizării durabile, conservării protecției și ameliorării resurselor de sol, se efectuează de către instituțiile publice care desfășoară activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic privind evaluarea, protecția și sporirea fertilității solurilor.

(4) Evidența datelor de monitorizare a solului se ține în Sistemul informațional „Registrul solurilor Republicii Moldova”.

Capitolul V CONTROLUL PRIVIND GESTIONAREA DURABILĂ ȘI CALITATEA SOLULUI

Articolul 26. Controlul gestionării solurilor

Controlul privind gestionarea durabilă a solurilor se realizează de către autoritatea administrativă responsabilă de efectuarea supravegherii și controlului de stat, în domeniul protecției mediului și utilizării resurselor naturale.

Articolul 27. Proceduri de control

(1) Autoritatea administrativă responsabilă de efectuarea supravegherii și controlului de stat, în domeniul protecției mediului și utilizării protecției resurselor naturale asigură efectuarea controalelor în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat.

(2) Inspectorii au dreptul de a investiga terenurile agricole și de a solicita documentele relevante necesare pentru evaluarea gestionării solurilor.

(3) Deținătorii terenurilor sunt obligați să prezinte informațiile solicitate de către inspectori în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat.

Capitolul VI

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 28. Intrarea în vigoare a legii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 12 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va modifica actele sale normative în conformitate cu aceasta.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Totodată, menționăm că conform Ordinului nr.10/2025, a fost instituit Grupul de lucru, cu următoarele instituții din domeniu : (Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară (INCAAMV), Universitatea Tehnică din Moldova (UTM), Societatea Națională a Moldovei de Știința Solului, Institutul de Ecologie și Geografie al USM), ce a contribuit la elaborarea proiectului de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de lege, este elaborat în scopul protejării solului, identificarea zonelor de risc natural și a alunecărilor de teren, reducerea/atenuarea deficitului de umiditate, restabilirea solurilor prin măsuri de protecție și stopare a degradării și de sporire a fertilității solurilor prin modernizarea și extinderea sistemului de îmbunătățiri funciare, implementarea tehnologiilor moderne și a practicilor agricole prietenoase mediului.

Aprobarea proiectului menționat, va asigura protejarea resurselor de sol împotriva eroziunii, degradării și poluării, menținându-l productiv, reducând impactul negativ asupra mediului și agriculturii.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Necesitatea elaborării proiectului de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului, este pentru a asigura administrarea, gestionarea și utilizarea conservării și protecției solului.

În prezent se constată că deținătorii de terenuri, nu utilizează practici agricole prietenoase mediului, ceea ce duce la reducerea fertilității solului și la creșterea vulnerabilității ecosistemelor.

O altă problemă este dezvoltarea neecologică, fapt care arată exploatarea necontrolată a resurselor de sol și lipsa de supraveghere a acestora.

Conform datelor prezentate de către instituția științifică în domeniul protecției și sporirii fertilității solului „Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară (INCAAMV)”, eroziunea de suprafață a solurilor afectate ocupă circa 981 560 ha, inclusiv: 558 170 ha – cu grad slab de eroziune, 288 070 ha – moderat, și 135 320 ha – puternic. Comparativ cu solurile neerodate, productivitatea solurilor slab erodate scade cu 20 %, a celor moderat erodate se diminuează cu 50 %, iar a celor puternic erodate scade cu peste 70 %. Circa 80 % din solurile arabile din țară sunt amplasate pe versanți, prin urmare lucrările de prevenire și combatere a eroziunii de suprafață sunt prioritare pentru dezvoltarea durabilă a agriculturii. În acest sens, efectuând toate lucrările posibile, se va asigura mai eficient implementarea proiectelor, privind utilizarea, conservarea și protecția

solului, stimulate din bugetul de stat, pentru a asigura beneficii maxime pentru toți beneficiarii.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi a proiectului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului, sunt următoarele:

Proiectul nominalizat este elaborat din VI capitole, fiecare capitol este format din articole ce reglementează activitățile privind utilizarea, conservarea, protecția solurilor și monitorizarea calității solului și anume:

În **Capitolul I** din proiectul de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului se descrie domeniul de reglementare a activităților pentru a asigura utilizarea durabilă a solului. Totodată, capitolul dat descrie obiectul de reglementare care stabilește careva obligații cu privire la prevenirea degradării, eroziunii solului etc. De asemenea, descrie domeniul de aplicare, scopul și obiectivele.

Scopul proiectului nominalizat este de a proteja solul și de a identifica zonele de risc, de alunecări de teren, de restabilire prin măsuri de protecție și stopare a degradării și de sporire a fertilității solurilor prin modernizarea și extinderea sistemului de îmbunătățiri funciare, implementarea tehnologiilor moderne și a practicilor agricole prietenoase mediului.

În capitolul dat, se descriu noțiuni de bază, ce este solul, conservare, utilizare, protecția solului, degradarea, ameliorare, sănătate a solului, fertilitatea solului, îmbunătățiri funciare, gestionarea resurselor de sol, salinizare, solonețizare (alcalizare), descriptor al solului, resurse de sol, contaminare a solului, evaluarea sănătății solului, regenerare. Toate aceste noțiuni se regăsesc la art. 3 și în conținutul întregului proiect.

La fel în capitolul dat, la art. 5, sunt redate funcțiile pe care le are solul și anume: funcția ecologică, această funcție prezintă mediu fizic pentru populație, dezvoltarea și conservarea biodiversității solului, este o componentă vitală a ecosistemelor naturale sau antropice, prezintă mediu pentru descompunere, reglare și restaurare a echilibrului ecologic ca urmare a proprietăților de depozitare, filtrare, tamponare și transformare a substanțelor, nutrienților etc. Funcția socioeconomică, este o sursă de materii prime cum ar fi cărbune/materie organică de asemenea, este mediu fizic pentru așezări umane, desfășurare a activităților umane socio-economice și infrastructuri ale societății umane necesare - mijloc de producție agricolă și forestieră/producție de biomasă.

Funcția energetică, prezintă acumulare de energie chimică și transfer de substanțe și energie între geosfere, absorbție și căldură (radiație solară) și propagarea ei în atmosferă și funcția cultural/de arhivă prezintă o istorie naturală și istorie culturală a societății umane, un mediu cultural pentru populație și activități umane.

De asemenea, acest capitol descrie principiile generale de reglementare a relațiilor utilizării, conservării și protecției solului.

În **Capitolul II**, sunt descrise obligațiile proprietarilor și deținătorilor de terenuri agricole privind utilizarea, conservarea și protecția solului, obligațiile proprietarilor și deținătorilor de terenuri la efectuarea utilizării durabile și a monitoringului solului care se efectuează conform reglementărilor stabilite în art.75 din Codul Funciar nr.22/2024 și Metodologiei privind organizarea monitoringului calității solurilor Republicii Moldova ce

a fost aprobată prin Ordinul MAIA nr 201/2024 și publicată în Monitorul Oficial. Totodată, se descriu particularitățile accesibile de reglementare a utilizării, conservării și protecției solului, pentru a fi asigurat un echilibru între dezvoltarea agricolă și protejarea mediului, având ca scop prevenirea degradării solului și menținerea fertilității acestora, de a fi protejate resursele naturale.

Capitolul III, prevede competențele Guvernului, ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA), care este organul central de specialitate care asigură elaborarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare, (conservarea, ameliorarea și sporirea fertilității solului). Totodată, descrie competențele Ministerului Mediu (MM), care este organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii ce ține de gestionarea resurselor naturale, ale Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare (ANIF), care este autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor). De asemenea, se descrie competența și atribuțiile Agenției de Mediu (AM), care este autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicii de protecție a mediului și competența, atribuțiile și obligațiile Agenției „Moldsilva”, care este autoritatea administrativă centrală în domeniul silviculturii și cinegeticii.

De asemenea, acest capitol prevede care sunt atribuțiile și obligațiile Institutului Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară (INCAAMV), care este instituția științifică în domeniul protecției și sporirii fertilității solului. Tot la capitolul dat, se descriu atribuțiile și obligațiile Inspectoratului pentru Protecția Mediului (IPM), care este autoritatea administrativă responsabilă de efectuarea supravegherii și controlului de stat, în domeniul protecției mediului și resurselor naturale și atribuțiile și obligațiile în domeniul amenajării teritoriului a autorităților administrației publice locale de nivelul doi, care sunt Consiliile raionale și municipale și atribuțiile și obligațiile în domeniul amenajării teritoriului a autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, care sunt Consiliile locale și primăriile. Ținând cont că se abrogă Legea nr.1247/1992, privind reglementarea de stat a regimului proprietății funciare, cadastrul funciar de stat și monitoringul funciar, la art.20 din capitolul dat, au fost incluse unele obligații și atribuții serviciului pentru reglementarea de stat a regimului proprietății funciare, ce ține de administrarea resurselor de sol.

Capitolul IV, prevede despre cum se identifică zonele de risc natural a terenurilor degradate, cu risc de eroziune, deficit de umiditate, etc., în funcție de gradul de risc, datele se vor actualiza anual de către instituțiile competente în domeniu. Finanțarea activităților de investigare, se vor asigura de la bugetul de stat, în limitele mijloacelor disponibile. Totodată, în capitolul dat, se descrie cum se evaluează terenurile degradate, cum se ameliorează terenurile degradate, descrie despre monitorizarea și raportarea, evaluarea și gestionarea zonelor de risc, modul de investigare și despre cercetarea solurilor pentru efectuarea monitoringului calității solului.

Principalele prevederi ale **Capitolului V**, sunt: Controlul și inspecția gestionării solurilor, prevăzut la art.27, ce presupune de către cine se efectuează controlul nominalizat și care sunt procedurile specifice de control și inspecție a solului. De asemenea, se descrie despre procedura de control privind calitatea solurilor. În prezent, conform Hotărârii de Guvern nr.548/2018 și Codului Contravențional nr. 218/2008, art.117-118, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, are funcția de exercitarea controlului și supravegherii de stat

asupra respectării actelor normative în domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale.

Capitolul VI, prevede despre elaborarea normelor metodologice, care descrie că Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

A fost analizată opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție unde se constată mai multe dezavantaje și anume:

- neprotejarea și scăderea calității solului, degradarea acestuia, care în rezultat va afecta productivitatea culturilor agricole și sănătatea ecosistemelor;
- vulnerabilitatea la eroziune și proceselor de deșertificare, afectând capacitatea terenurilor de a susține agricultura și alte activități economice;
- lipsa unui control asupra utilizării rezultatelor de sol.

Din considerentele invocate, se consideră necesar elaborarea și aprobarea proiectului de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Aprobarea proiectului de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului, va avea drept impact pozitiv asupra sectorului public prin crearea unui mecanism clar și concis în ceea ce privește gestionarea, administrarea și utilizarea durabilă a resurselor de sol.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului, necesită cheltuieli de la bugetul de Stat.

Astfel, cheltuielile necesare au fost planificate în CBTM pentru anii 2026-2028 și anume pentru:

1) Documentul de referință, Codul Funciar nr.22/2024, art.75, cu privire la monitoringul calității solului și Metodologiei privind organizarea monitoringului calității solurilor Republicii Moldova ce a fost aprobată prin Ordinul MAIA nr 201/2024

a) Instituirea Monitoringului calității solurilor Republicii Moldova - 6000,00 mii/lei
costul TOTAL al acțiunii solicitat, (inclusiv 2000,00 mii/lei anual);

2) Documentul de referință, Hotărârea Guvernului nr. 1001/2014 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul solurilor Republicii Moldova” și Hotărârea Guvernului nr.835/2020, pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Sistemului informațional „Registrul solurilor Republicii Moldova”.

b) Întreținerea și dezvoltarea Sistemului Informațional „ Registrul Solurilor Republicii Moldova” – 1500,00 mii lei costul TOTAL al acțiunii, (inclusiv anual 500,00 mii/lei).

Ce ține de cheltuielile Agenției de Mediu și ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului, pentru constatarea gestionării durabile a solurilor, sunt prevăzute în bugetele instituțiilor nominalizate.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul cu privire la aprobarea proiectului de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului, va avea un impact pozitiv asupra sectorului privat.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Implementarea proiectului de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului, nu va avea impact asupra datelor cu caracter personal și asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Implementarea proiectului de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului, va avea un impact pozitiv asupra mediului, prin mai multe aspecte esențiale cum ar fi: reducerea eroziunii solului, conservarea biodiversității, creșterea productivității agricole, care în rezultat va duce la protejarea mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Alte impacturi și informații relevante nu au fost identificate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului, nu contravine principiilor de funcționare a pieței interne a Uniunii Europene.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului, nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind promovarea proiectului de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului, a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare www.maia.gov.md. compartimentul Transparența decizională, directoriul Proiecte în discuție, la data de 24.03.2025, la linkul:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-privind-utilizarea-conservarea-si-protectia-solului/14207>

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului, nu conține prevederi ce reglementează activitatea de întreprinzător conform prevederilor Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

Totodată, proiectul definitivat a fost supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției și expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

În rezultatul aprobării proiectului de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului, urmează a fi aduse în concordanță următoarele Hotărâri de Guvern:

- 1) Hotărârea Guvernului nr.390/2023, cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare;
- 2) Hotărârea Guvernului nr.548/2018, cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului;
- 3) Hotărârea Guvernului nr.668/2024, cu privire la Instituția Publică Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară;
- 4) Hotărârea Guvernului nr. 549/2018, cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

După aprobarea proiectului de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului, Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare din subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, conform misiunii stabilite în Hotărârea Guvernului nr.390/2023, va organiza în comun cu Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară, fiind instituția științifică în domeniul protecției și sporirii fertilității solului, seminare, instruiți, cu deținătorii de terenuri pentru a comunica despre modul de implementare a măsurilor și obligațiilor privind lucrările necesare pentru utilizarea, conservarea, protecția, ameliorarea și importanța protejării și îmbunătățirii calității și conservării solului, contribuind la sustenabilitatea agriculturii și la un mediu mai sănătos.

Secretar de Stat

Vasile ȘARBAN

SINTEZA

la proiectul cu privire la aprobarea proiectului de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
<i>Avizare și consultare publică</i>			
Cancelaria de Stat (Nr. 14-93-4872 din 6 mai)	I	La art. 12 lit. b) se propune excluderea cuvântului „politici” pe motiv că se dublează.	Se acceptă.
		La articolele 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, considerăm că este necesară specificarea expresă prin completarea cu denumirea autorităților responsabile pe fiecare domeniu de competență. Din textul proiectului nu este clar care sunt autoritățile responsabile de exercitarea atribuțiilor enumerate. Din nota de fundamentare, Inspectoratul pentru Protecția Mediului exercită, în calitate de organ de control, funcția de control și supraveghere de stat a domeniului reglementat conform prevederilor și procedurii reglementate în Legea nr.131/2012.	Se acceptă parțial. Denumirea autorităților responsabile, sunt indicate în nota de fundamentare, la care se descrie detaliat autoritățile pe fiecare domeniu în parte, însă în proiect nu considerăm oportun includerea denumirilor autorităților, pentru că în cazul în care apar reorganizări, denumirea ar putea fi modificată și în cazul dat va fi necesar și modificarea legii. Asupra obiecției abordate, rămâne a se expune MJ, în expertiza juridică.

		La art. 27 alin. (1) din proiect, cuvântul „inspecție” urmează a fi exclus pentru a nu crea confuzii în raport cu inspecțiile exercitate conform art. 21 din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității. Astfel, se propune autorului excluderea alin. (2) și expunerea art. 27 în următoarea redacție: „Controlul privind gestionarea durabilă a solurilor se realizează de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului”.	Se acceptă parțial . Redactat, conform expertizei MJ.
		Totodată, la art. 28 se propune expunerea alin. (1) în următoarea redacție „(1) Inspectoratul pentru Protecția Mediului asigură efectuarea controalelor în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat”.	Se acceptă parțial . Redactat, conform expertizei MJ.
Ministerul Educației și Cercetării (Nr.07-09/3131 din 05.05.2025)		a examinat și susține, fără obiecții și propuneri, proiectul de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solurilor (înregistrat cu număr unic 317/MAIA/2025)	Se acceptă.
Ministerul Mediului (Nr.13-05/1301 din 13.05.2025)	I	Din punct de vedere juridic „domeniul de reglementare” și obiectul de reglementare are același sens, prin urmare, art. 2 al proiectului, determină doar sfera de aplicare, iar art. 4 prevede doar scopul legii, nu și obiectul legii. În conformitate cu prevederile art. 51 alin. (5) și alin. (6) din Legea nr.	Se acceptă parțial. Nu este clară obiecția autorului. Totodată, menționăm că în cazul proiectului dat, atât scopul, cât și obiectul legii este prevenirea degradării solului, combaterea eroziunii,

		100/2017 privind actele normative: Articolul poate fi divizat în alineate, constituite, de regulă, dintr-o singură propoziție sau frază, prin care se reglementează o dispoziție specifică ansamblului normelor articolului. Dacă dispoziția alineatului nu poate fi exprimată într-o singură propoziție sau frază, pot fi utilizate mai multe propoziții sau fraze.	identificarea zonelor, refacerea terenurilor etc. Toate aceste obiecte se regăsesc în articolul 4, în care menționați că nu există.
		Alineatele sînt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sînt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. Prin urmare, începând cu art. 2 din proiect „Obiectul de reglementare și sfera de aplicare” toate articolele vor fi renumerotat corespunzător prevederilor legale privind aliniatele : „(1); (2);...”.	Nu este clară obiecția autorului, cu privire la numerotarea proiectului de lege, din considerentul că proiectul este numerotat.
		La art. 3 „noțiuni generale”, urmează că noțiunile să fie expuse în ordine alfabetică. Concomitent, considerăm necesar să atragem atenția că noțiunea de „utilizare a solului”, urmează a fi concretizată nu în dependență de modul de exploatare, ci în dependență de regimul juridic al terenurilor. Totodată, considerăm oportun de a include și noțiunea de „bonitate a solului”, care reprezintă calitatea naturală a solului dobândită pa	Se acceptă parțial. Totodată, proiectul nu conține noțiuni de utilizare a solului ci de utilizare a terenurilor. În contextul includerii noțiunii de „bonitate a solului”, proiectul menționat, nu reglementează despre bonitatea solului din aceste considerente nu este

		parcursul evoluției pământului fără intervenția umană. Anume prin aceste caracteristici se delimitează noțiunea de „fertilitate” de noțiunea de „bonitate”.	relevant de stabilit o astfel de noțiune.
		La art. 6, urmează de exclus sintagma „principii generale”, deoarece după natura juridică a actului normativ examinat, acesta reglementează relații speciale și anume relații cu privire la utilizarea, conservarea și protecția solurilor. Concomitent, aliniatul (2) al art. 6 nu stabilește „principiile de reglementare”, ci doar „elementele strategice” ce stau la baza proiectului de lege. Prin urmare considerăm oportun de delimitat principiile în art. 6 alin. (1) de elemente strategice care urmează a fi incluse în alin. (2) al aceluiași articol.	Se acceptă parțial.
		La art. 8 denumirea urmează a fi reformulată cu excluderea cuvântului „efectuarea”, totodată la alin. (2) lit. d), se propune substituirea textului „repararea prejudiciului” cu textul „repararea prejudiciului cauzat resurselor de sol”, precum și modificarea art. 25 prin înlocuirea sintagmei „mărimea prejudiciului” cu „mărimea prejudiciului cauzat resurselor de sol”.	Se acceptă.

		La art. 7,8 și 9 sunt determinate „obligățiile proprietarilor și deținătorilor de terenuri”. Potrivit art. 4 al Codului funciar nr. 22/2024, subiecți ai relațiilor funciare sunt deținătorii de terenuri. În sensul Codului precitat, prin deținători de terenuri se înțeleg titularii dreptului de proprietate, ai drepturilor reale limitate asupra terenurilor, precum și cei care, conform legislației civile, au calitatea de posesor de terenuri, respectiv în proiect este suficient de a utiliza sintagma „deținători de terenuri”.	Se acceptă.
		Articolul 9 contravine cu prevederile alin. (2) din art. 26, acestea urmează a fi ajustate/reformulate în conformitate cu prevederile/împuternicirile și obligațiile statului.	Nu este clară obiecția autorului. Obligațiile stabilite în proiect sunt cele reglementate în actele normative din domeniu. Totodată, în proiectul de lege pot fi stabilite și alte obligații conform competenței.
		La art. 10 lit. b) competența Guvernul privind organizarea controlului urmează a fi exclusă în conformitate cu prevederile Legii nr. 137/2017 cu privire la Guvern.	Se acceptă.
		Articolul 12 urmează a fi exclus sau reformulat, întru-cît proiectul ține nemijlocit	Se acceptă.

		de protecția solului, iar prevederile articolului menționează „gestionarea resurselor naturale ” ceea ce face obiect al altui act normativ în vigoare.	Totodată, comunicăm despre faptul că protecția solului face parte din gestionarea responsabilă a resurselor naturale. Solul este o resursă naturală ce ajută la menținerea fertilității, prevenirea eroziunii și conservarea biodiversității.
		La art. 14, 15, 17 acțiunile prevăzute nu țin de competențele, atribuțiile, și obligațiile autorităților pentru protecția mediului. Acestea își desfășoară activitatea potrivit actelor normative de organizare și desfășurarea activității aprobate de Guvern.	Nu se acceptă. Considerăm că aceste obligații sunt necesare de stabilit și în lege.
		La art. 21 finanțarea pentru așa tip de acțiune urmează a fi prevăzută expres cu argumentare conform Legii bugetului de stat pentru perioada menționată.	Se acceptă parțial. De asemenea, comunicăm despre finanțarea activităților de investigare, se vor asigura de la bugetul de stat, în limitele mijloacelor disponibile.
		Articolul 24 contravine cu prevederile art. 11 lit.c) unde sunt identificați responsabilii pentru monitorizare.	Nu este clară și argumentată obiecția autorului.
		Articolul 27 urmează a fi exclus/reformulat, în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 548/2018 și a Legii nr. 131/2012. Concomitent cu cele	Se acceptă parțial. Formele de răspundere pentru nerespectarea legii urmează a fi

		menționate, considerăm oportun înainte de „capitolul V Dispoziții finale”, de a introduce un capitol nou, care va stabili tipurile/formele de răspundere juridică pentru nerespectarea normelor prevăzute în proiect.	stabilite în codul penal și contravențional, după caz.
		La Nota de fundamentare: 10.1. Actul normativ nu are temei legal, fapt ce contravine prevederilor art. 16 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.	Nu se acceptă. Legea este un act normativ adoptat de Parlament în temeiul normelor constituționale, conform procedurii stabilite de Constituția Republicii Moldova, de Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996
		10.2. La pct. 4 – menționarea despre „cheltuielile Agenției de Mediu și ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului, pentru constatarea gestionării durabile a solurilor, sunt prevăzute în bugetele instituțiilor nominalizate” este completată greșit, așa acțiuni nu sunt prevăzute în atribuțiile autorităților prenotate.	Nu se acceptă. Menționăm că în prezent atât Agenția de Mediu cât și IPM au funcțiile stabilite în proiectul de lege inclusive și buget în acest scop. Astfel, acestea implementează politicile ce țin de protecția mediului, monitorizarea calității aerului, apei, solului, precum și pentru constatarea și aplicarea sancțiunilor pentru încălcarea legislației de mediu în special de protecție a solului.

		În contextul celor relatate, se notează că proiectul de lege este unul necesar, însă urmează a fi reevaluat din punct de vedere juridic și din punct de vedere a conținutului termenilor pedologic.	Se acceptă.
Ministerul Finanțelor (Nr.)	I	Nu au prezentat aviz.	
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Nr.03-1411 din 15.05.2025)	I	Pe parcursul textului se regăsesc norme cu caracter incert care contravin principiilor de reglementare a activității de întreprinzător, stabilite la art.4 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și art.3 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, și anume: art.28, alin.(1) „conform legislației în vigoare” și alin. (2) „Proprietarii și deținătorii terenurilor sunt obligați să prezinte informațiile solicitate de către inspectori”, fapt ce impune inserarea unor prevederi certe și transparente.	Se acceptă. Totodată, comunicăm că aliniatul (2) menționat, în proiect este descris la aliniatul (3), la care s-au efectuat ajustări.
		În același context, la art.7. „Obligațiile proprietarilor și deținătorilor de terenuri agricole privind utilizarea, conservarea și protecția solului,, se recomandă includerea unei referințe exprese la actul normativ care prevede măsuri de conservare, exploatare, protecție, etc. (ex. Codul funciar sau alt act	Se acceptă. A fost ajustat conform propunerilor.

		cu reglementări speciale). Această clarificare va permite operatorilor economici și celorlalte părți interesate să identifice rapid temeiul legal al obligațiilor impuse, să aplice coerent normele în vigoare și să evite interpretările divergente sau suprapunerea reglementărilor.	
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Nr.21-2535 din 13.05.2025)	I	Pe întreg parcursul textului proiectului, se impune uniformizarea noțiunilor de „deținători de terenuri” și „proprietari de terenuri”, ori în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) și (2) din Codul funciar nr. 22/2024, „Subiecți ai relațiilor funciare sunt deținătorii de terenuri. Prin deținători de terenuri se înțeleg titularii dreptului de proprietate, ai drepturilor reale limitate asupra terenurilor, precum și cei care, conform legislației civile, au calitatea de posesor de terenuri”.	Se acceptă.
		Totodată, în ceea ce privește prevederile art. 11 și art. 13 din proiectul de lege, analizate prin prisma art. 6 și 7 din Codul funciar nr. 22/2024, considerăm necesară atribuirea clară a responsabilităților și competențelor privind	Se acceptă parțial. Denumirea autorităților responsabile, sunt indicate în nota de fundamentare, la care se descrie detaliat autoritățile pe fiecare domeniu în parte, însă în proiect nu considerăm

		asigurarea monitoringului calității solului, în scopul evitării ambiguităților, dublărilor sau suprapunerilor instituționale. Constatăm că, în conținutul acestor articole, competența privind asigurarea monitoringului calității solului este atribuită atât organului central de specialitate, cât și autorității administrative responsabile de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare. Astfel, prin prisma normelor menționate, se impune stabilirea expresă a entității căreia îi revine competența privind activitatea menționată.	oportun includerea denumirilor autorităților, pentru că în cazul în care apar reorganizări, denumirea ar putea fi modificată și în cazul dat va fi necesar și modificarea legii.
Agencia Proprietăți Publice (Nr.)	I	Nu au prezentat aviz.	
Academia de Științe a Moldovei O	I	Nu au prezentat aviz.	
Congresul Autorităților Locale din Moldova	I	1. În Articolul 4 din proiect (Scopul și obiectul legii (2) Prevederile prezentei legi, se aplică proprietarului de terenuri și ale altor	Se acceptă.

(Nr.126 din 02 mai 2025)		deținători de terenuri): pe lângă greșeala gramaticală sesizată autorului (articolul posesiv „ale” este de prisos), atragem atenția la reglementarea prevăzută de Codul funciar nr. 22/2024, la art. 4, care stabilește, că: „(1) Subiecți ai relațiilor funciare sunt deținătorii de terenuri. (2) În sensul prezentului cod, prin deținători de terenuri se înțeleg titularii dreptului de proprietate, ai drepturilor reale limitate asupra terenurilor, precum și cei care, conform legislației civile, au calitatea de posesor de terenuri”, i.e., prin sintagma „deținătorii de terenuri” se subînțeleg și titularii dreptului de proprietate. Totodată, proiectul stabilește și competențele mai multor entități, deci, acesta nu se referă doar la deținătorii de terenuri, inclusiv proprietarii (art. 4 alin. (2) din proiect).	
		2. Referitor la Articolul 18 (Atribuțiile și obligațiile în domeniul amenajării teritoriului a autorităților administrației publice locale de nivelul doi Autoritățile administrației publice locale de nivelul doi au următoarele competențe: a) examinează și aprobă proiectele de organizare a teritoriului privind ameliorarea și protecția solului; b) la solicitarea reprezentanților organului de stat abilitat cu gestionarea și protecția resurselor	Se acceptă.

		de sol, acordă sprijin la executarea atribuțiilor lor): atragem atenția că competențele vizate se suprapun cu competențele autorităților administrației publice locale (APL) de nivelul întâi (art. 19 lit. b) și lit. c) din proiect), totodată, având în vedere că APL din municipiul Chișinău și municipiul Bălți exercită și competențe de nivelul întâi și al doilea, considerăm necesară excluderea din proiect a art. 18, integral, cu renumerotarea.	
		3. Referitor la Articolul 20 (Atribuțiile și obligațiile serviciului pentru reglementarea de stat a regimului proprietății funciare): menționăm, că nu există în prezent o asemenea entitate („serviciul pentru reglementarea de stat a regimului proprietății funciare”), motiv din care este necesară excluderea din proiect.	Se acceptă parțial. Totodată, în fiecare raion există o structură care implementează politicile de reglementare funciară. Din considerentul că Legea 1247/1992 privind reglementarea de stat a regimului proprietății funciare, cadastrul funciar de stat și monitoringul funciar a fost abrogată, se propune stabilirea unor funcții în proiectul de lege.
		4. Referitor la Articolul 27 (Controlul și inspecția gestionării solurilor (1) Controlul și inspecția privind gestionarea durabilă a solurilor se realizează prin intermediul	Se acceptă.

		autorității administrative cu atribuții în domeniul mediului, și de autoritățile administrației publice locale): menționăm, că potrivit art. 5 lit. e) din Codul funciar nr. 22/2024, de competența Guvernului ține asigurarea și organizarea controlului privind folosirea și protecția solului, iar APL nu dețin asemenea competențe în domeniu. Totodată, în conformitate cu statuările constituționale și cu prevederile Legii nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă (art. 6), delegarea de competențe către APL este însoțită obligatoriu de asigurarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestora, respectiv, delegarea este efectivă doar din momentul în care a avut loc transferul resurselor financiare și materiale necesare și suficiente. Prin urmare, este necesară excluderea din art. 27 alin. (1) a textului „, și de autoritățile administrației publice locale” sau acordarea resurselor financiare și materiale necesare și suficiente pentru realizarea competenței privind „controlul și inspecția privind gestionarea durabilă a solurilor”.	
		5. Proiectul nu prevede o incluziune armonioasă (nici cel puțin printr-o normă de trimitere) a prevederilor capitolului X din	Se acceptă.

		Codul funciar nr. 22/2024 „Ameliorarea solului și amenajarea terenurilor”, inclusiv a măsurilor de protecție și ameliorare a solului (teritorial-organizatorice, agroameliorative, silvoameliorative, hidroameliorative). Se propune autorului să soluționeze această inadvertență.	
		6. Proiectul conține mai multe greșeli gramaticale și de structură morfologică (de exemplu, sintagma „autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare”, cu precizările ce urmează în text între paranteze, se repetă de mai multe ori), care necesită a fi înlăturate	Se acceptă.
Comitetul executive al Găgăuziei (Nr.03-14/64-238 din 14 mai 2025)	I	La capitolul I, articolul 8, litera c), se propune înlocuirea cuvântului „îmbuinătățirea” cu cuvântul „îmbunătățirea”, întrucât s-a comis o eroare gramaticală.	Se acceptă.
		La capitolul I, articolul 8, litera d), se propune adăugarea textului „cu excepția circumstanțelor de forță majoră”, după cuvântul „monitorizare”.	Se acceptă.
		La aliniatul c), articolul 12), Capitolul II, propunem excluderea cuvântului „politicilor”.	Se acceptă partial. Nu este clară obiecția autorului, nu există aliniatul c)

			la articolul 12 și nici cuvântul politicilor. Dacă referința este pentru litera b), atunci obiecția a fost luată în considerație.
		In titlul articolului 18), propunem să se adauge cuvintele „/nivel special, după cuvântul „al doilea nivel”.	Se acceptă.
		La articolul 18), Capitolul II, propunem de adăugat după cuvintele „nivelul al doilea” și cuvintele „și Adunarea Populară a UTA Găgăuzia”.	Se acceptă.
		La articolul 27, Capitolul IV, partea (1), propunem adăugarea cuvintelor „primul nivel”, după cuvintele „administrația publică locală”.	Se acceptă. Articolul 27, a fost modificat și reformulat, conform solicitării Congresului Autorităților Publice Locale.
Centrul de armonizare a legislației <i>(Nr. 31/02-69-4880 din 6 mai 2025)</i>	I	Proiectul prenotat are drept scop instituirea cadrului normativ primar pentru utilizarea, conservarea și protecția solurilor din Republica Moldova în vederea prevenirii degradării solurilor și a eventualelor impacturi negative asupra calității acestora, combaterii eroziunii solului, stabilirii de obligații privind refacerea terenurilor afectate de degradare ca urmare a deficitului sau a excesului de umiditate, precum și de obligații privind conservarea și sporirea	Se acceptă.

		fertilității solurilor în scopul utilizării sale durabile.	
		Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Capitolului 27 „Mediu și schimbări climatice”.	Se acceptă.
		În acest sens, obiectivele Uniunii Europene pe segmentul protecția solului sunt fixate în Strategia Uniunii Europene privind solul pentru 2030 Valorificarea beneficiilor solurilor sănătoase pentru ființele umane, alimentație, natură și climă, care reflectă măsuri pentru prevenirea degradării solului, promovarea unei gestionări sustenabile și protejarea biodiversității solului, bazată pe următoarele obiective ce se propun a fi atinse până în 2030: 1. Combaterea deșertificării, refacerea terenurilor și a solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații, și depunerea de eforturi pentru a asigura o lume caracterizată de neutralitate din punctul de vedere al degradării terenurilor;	Se acceptă.

		2. Refacerea unor zone semnificative de ecosisteme degradate și bogate în carbon, inclusiv a solurilor; 3. Atingerea unui nivel de absorbție netă a gazelor cu efect de seră în UE de 310 milioane de tone de CO2 echivalent pe an pentru sectorul exploatarei terenurilor, schimbării destinației terenurilor și silviculturii (LULUCF); 4. Atingerea unei stări ecologice și chimice bune a apelor de suprafață și a unei stări chimice și cantitative bune a apelor subterane până în 2027; 5. Reducerea pierderilor de nutrienți cu cel puțin 50 %, a nivelului general de utilizare și de risc al pesticidelor chimice cu 50 % și a utilizării de pesticide mai periculoase cu 50 % până în 2030; 6. Înregistrarea unor progrese semnificative în ceea ce privește reabilitarea siturilor contaminate.	
		Astfel, alinierea la obiectivele UE din Strategia Uniunii Europene privind solul pentru anul 2030 este asigurată de art. 2, art. 4, alin. (1) și art. 6, alin. (2) din proiectul de Lege.	Se acceptă.
		Totodată, la moment, la nivelul UE, în process de promovare, este propunerea de	Se acceptă parțial.

		Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind monitorizarea și reziliența solului¹, care va institui cadrul legislativ primar al UE pentru monitorizarea solului și gestionarea durabilă în acest sens, lasând, totodată, o mare flexibilitate statelor membre în ceea ce privește identificarea măsurilor care li se potrivesc cel mai bine și adaptarea abordării la condițiile locale. Astfel, nucleul prounerii de Directivă este obligația statelor de a înființa districte pedologice pe întreg teritoriul lor pentru a gestiona solurile și instituirea cadrului general de monitorizare a solului, bazat pe districtele pedologice, stabilind descriptorii solului și criteriile de monitorizare și evaluare a sănătății solului, precum și obligația de realizare cu regularitate a măsurărilor solului. Menționăm că, aceste obligațiuni sunt parțial implementate de Capitulul III al proiectului național, care stabilește obligația de identificare a zonelor de risc natural a terenurilor degradate și de realizare a monitoringului calității solului.	Proiectul de lege nu armonizează Directiva a Parlamentului European și a Consiliului privind monitorizarea și reziliența solului. Directiva dată este în obligația Ministerului Mediului pentru a fi armonizată.
		În concluzie, comunicăm lipsa de obiecții sau propuneri pe marginea proiectului de lege prenotat.	Se acceptă.

Avizare și consultare publică repetată			
Cancelaria de Stat	II	Nu au prezentat aviz.	
Ministerul Justiției (Nr. 04/2-4899 din 27.05.2025)	II	Potrivit notei de fundamentare, proiectul de lege este elaborat în scopul protejării solului, identificarea zonelor de risc natural și a alunecărilor de teren, reducerea/atenuarea deficitului de umiditate, restabilirea solurilor prin măsuri de protecție și stopare a degradării și de sporire a fertilității solurilor prin modernizarea și extinderea sistemului de îmbunătățiri funciare, implementarea tehnologiilor moderne și a practicilor agricole prietenoase mediului.	Se acceptă.
		Urmare examinării proiectului, aferent rigorilor tehnicii legislative, se vor reține: La denumirea capitolului I, cuvintele „Prevederi generale” se vor substitui cu cuvintele „Dispoziții generale”, astfel cum este indicat la art. 45 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.	Se acceptă.
		La art. 4 se va revedea denumirea articolului pentru a nu dubla art. 2.	Se acceptă.
		Totodată, remarcăm că alin. (2), nu ține de obiectul de reglementare al acestui	Se acceptă.

		articol, or, domeniul de aplicare a legii face obiectul art. 2 din proiect.	
		Art. 5 „Funcțiile solului” este constituit dintr-un singur alineat, motiv pentru care, alineatul unic nu se va numerota (observație valabilă și pentru art. 10).	Se acceptă.
		În conformitate cu art. 45 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, dispozițiile generale ale actului normativ sunt prevederile care: determină obiectul, scopul și domeniul de aplicare; orientează întreaga reglementare; explică termeni (noțiuni) și definesc concepte.	Se acceptă.
		Având în vedere prevederea legală enunțată, dispozițiile de la art. 7 și 8 privind obligațiile deținătorilor de terenuri se vor exclude de la capitolul I și se vor indica la un capitol distinct.	Se acceptă. A fost creat distinct Capitolul II., iar Capitolul II din proiect, a devenit III.
		La art. 8 alin. (1), în referința la Metodologia privind organizarea monitoringului calității solurilor Republicii Moldova, se va indica entitatea competentă să aprobe această Metodologie.	Se acceptă. Totodată menționăm faptul că Metodologia a fost elaborată de instituția care desfășoară activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic privind evaluarea, protecția și sporirea fertilității solurilor în conformitate cu

			art.75, alin 4) din Codul Funciar nr. 22/2024 și aprobată de către MAIA prin Ordinul nr. 201/2024.
		La art. 8 alin. (2) lit. a), cuvintele „relațiilor funciare” vor fi succedate de cuvintele „cadastru funciar”, iar textul „(conservarea”, va fi succedat de cuvântul „ameliorarea”, astfel cum este indicat la pct. 2 și pct. 6 subpct. 1) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 390/2023 (obiecție valabilă și la art. 8 alin. (2) lit. c)).	Se acceptă.
		La art. 8 alin. (2) lit. d), cuvintele „forță majoră” se vor substitui cu cuvintele „impediment care justifică neexecutarea obligației”, astfel cum este indicat la art. 904 din Codul civil nr. 1107/2002.	Se acceptă.
		La art. 13 lit. b), textul „documentele de politici de îmbunătățiri funciare privind conservarea, ameliorarea și sporirea fertilității solurilor;” se va substitui cu textul „documente de politici din domeniul conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor”.	Se acceptă.

		Dispozițiile de la art. 14 lit. b) – d) nu pliază cu normele din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției de Mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 549/2018, în ceea ce privește competența autorității administrative responsabile de implementarea politicii de protecție a mediului. Este de menționat că la compartimentul 8, „Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent” din Nota de fundamentare, nu este indicat că în rezultatul aprobării proiectului de lege, urmează a fi adusă în concordanță Hotărârea Guvernului nr. 549/2018. Prin urmare, se va elucida acest aspect.	Se acceptă parțial. Totodată, comunicăm că Legea este un act normativ erarhic superior Regulamentului Agenției de Mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.549/2018, ulterior în conformitate art.29 din proiect, Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.
		La art. 21 alin. (2) și (3), cuvintele „autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul relațiilor funciare și monitoringului funciar” se vor substitui cu cuvintele „autoritatea administrativă responsabilă de implementarea documentelor de politici în domeniul îmbunătățirilor funciare, relații funciare, cadastru funciar și monitoring funciar” (obiecție valabilă și la art. 23 alin. (1) lit. b) și alin. (2)).	Se acceptă.

		La art. 25 alin. (1), cuvântul „instituția” și la alin. (3), cuvântul „instituțiile” vor fi succedate de cuvântul „publică”.	Se acceptă.
		La art. 26 și art. 27 alin. (1), cuvintele „domeniul protecției mediului și resurselor naturale” se vor substitui cu cuvintele „domeniul protecției mediului și utilizării resurselor naturale”, astfel cum este indicat la pct. 2 din Regulamentul cu 2 privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 548/2018.	Se acceptă.
		La capitolul V, menționăm că capitolul constituie element de structură complex al actului normativ, prin urmare nu poate fi constituit dintr-un singur articol.	Se acceptă.
		Denumirea art. 28 „Elaborarea normelor metodologice” nu exprimă obiectul de reglementare al conținutului cuprins în articol, care prevede intrarea în vigoare a legii și sarcina Guvernului privind aducerea actelor sale normative în concordanță cu această lege. Astfel, art. 28 se va redenumi corespunzător.	Se acceptă.
		Totodată, la alin. (1) din același articol menționăm că formularea „la 1 an” este	Se acceptă.

		defectuoasă, fiind necesară substituirea textului „la 1 an” cu textul „la expirarea a 12 luni”, iar la alin. (2) cuvântul „publicării” se va substitui cu cuvintele „intrării în vigoare a”.	
Centrul Național Anticorupție (Nr. 06/2/9047 din 29.05.2025)	II	I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996. Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.	Se acceptă.
		I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:	Se acceptă.

		a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei; b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia; c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate; d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii; e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."	
		În contextul normei de la art. 9 al Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, potrivit căreia: „După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]”, menționăm că autorul proiectului a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării 1 prezentului proiect de lege. În acest sens, autorul a publicat un anunț pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 24 martie 2025.	Se acceptă.

		Totodată, proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pentru consultare publică pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 19 mai 2025. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art. 11 alin. (22) și art. 12 alin. (2) al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.	Se acceptă.
		De asemenea, menționăm că la data întocmirii prezentului raport de expertiză anticorupție termenul stabilit pentru consultare publică încă nu a expirat (19 – 29 mai 2025). Prin urmare, în ședința de Guvern, pentru aprobare poate fi prezentat un proiect cu conținut diferit față de cel prezentat pentru efectuarea expertizei anticorupție.	Se acceptă.
		I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului În nota de fundamentare: autorul a menționat că proiectul are drept scopuri protejarea solului, identificarea zonelor de risc natural și a alunecărilor de teren, restabilirea solurilor și sporirea fertilității acestora, implementarea tehnologiilor moderne și a practicilor agricole prietenoase mediului. Analizînd normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune	Se acceptă.

		aprobarea reglementărilor privind utilizarea, conservarea, ameliorarea, evaluarea capacității bioproductive și protecția solurilor pentru asigurarea utilizării durabile a acestora. Prin urmare, conchidem că scopul declarat de către autor în nota de fundamentare corespunde scopului real al proiectului.	
		I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect Prevederile proiectului promovează interesele Guvernului, în ceea ce privește:-) asigurarea administrării, gestionării, utilizării raționale, conservării și protecției solului;-) prevenirea reducerii fertilității solului și creșterea vulnerabilității ecosistemelor prin utilizarea, de către deținătorii de terenuri, a practicilor agricole prietenoase mediului;-) exploatarea controlată a resurselor de sol și supravegherea acestora. Prin urmare, promovarea intereselor menționate supra nu este în detrimentul interesului public.	Se acceptă.
		I.5. Justificarea soluțiilor proiectului I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă. În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt	Se acceptă.

	însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde: a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ; b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ; c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse; d) analiza impactului de reglementare; e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE; f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ; h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent; i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ." În nota de fundamentare sunt specificate: denumirea autorului, condițiile care au impus elaborarea proiectului actului normativ, obiectivele urmărite și soluțiile propuse, analiza impactului de reglementare, avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ, modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent, măsurile necesare	
--	--	--

		pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ. Astfel, considerăm că nota de fundamentare conține o justificare suficientă a necesității promovării proiectului de act normativ.	
		I.5.2. Argumentarea economică-financiară. Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare". În nota de fundamentare autorul a menționat că implementarea proiectului necesită cheltuieli de la bugetul de Stat, după cum urmează: -) instituirea Monitoringului calității solurilor Republicii Moldova – 6 000 000 lei, inclusiv 2 000 000 lei anual; -) întreținerea și dezvoltarea Sistemului Informațional „Registrul Solurilor Republicii Moldova” – 1 500 000 mii lei, inclusiv 500 000 lei anual. Concomitent, autorul a specificat că cheltuielile Agenției de Mediu și ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului, pentru constatarea gestionării durabile a solurilor, sunt prevăzute în bugetele acestora.	Se acceptă.

	II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului II.1. Limbajul proiectului Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...] a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...] c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...] e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...] f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu; g) se evită tautologiile juridice; h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]". Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017. Totodată, a fost	Se acceptă.
--	---	---------------------------

		identificată utilizarea neuniformă a termenilor. Mai detaliat la acest aspect ne vom referi la compartimentul III din prezentul raport de expertiză anticorupție	
		II.2. Coerența legislativă a proiectului În textul proiectului au fost identificate norme care nu corespund reglementărilor actelor normative în vigoare. Mai detaliat la acest aspect ne vom referi la compartimentul III din prezentul raport de expertiză anticorupție.	Se acceptă.
		II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect Prevederile proiectului reglementează competența:-) Guvernului – privind utilizarea, conservarea și protecția solului;-) Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare – în calitate de organ central de specialitate care asigură elaborarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare;-) Ministerului Mediului – în calitate de organ central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii ce ține de gestionarea protecției solului;-) Agenției Naționale de Îmbunătățiri Financiare – în calitate de autoritate administrativă responsabilă de	Se acceptă. Totodată, comunicăm că IP. „N.DIMO” a fost reorganizat prin Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară.

	implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecției, conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor) relații funciare, cadastru funciar și monitoring funciar;-) Agenției de Mediu – în calitate de autoritate administrativă responsabilă de implementarea politicii de protecție a mediului;-) Agenția „Moldsilva” – în calitate de autoritate administrativă responsabilă de implementarea politicii de stat în domeniile silviculturii și cinegeticii;-) Institutul de Pedologie, Agrochimie și protecția solului „Nicolae Dimo” – în calitate de instituție care desfășoară activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic privind evaluarea, protecția și sporirea fertilității solurilor;-) Inspectoratului pentru Protecția Mediului – în calitate de autoritate administrativă responsabilă de efectuarea supravegherii și controlului de stat, în domeniul protecției mediului și resurselor naturale;-) autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, nivelul doi și Adunării Populare a UTA Găgăuzia – în domeniul	
--	---	--

		amenajării teritoriului;-) subdiviziunilor autorităților executive ale administrației publice locale de nivelul unu și doi pentru reglementarea de stat a regimului proprietății funciare.	
		II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.	Se acceptă.
		III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului Ca obiecție generală Obiecții: Unii termeni utilizați în proiect, pentru identificarea entităților publice cu competențe în domeniul utilizării, conservării, ameliorării, evaluării capacității bioproductive și protecția solurilor pentru asigurarea utilizării durabile a acestora, sunt eronați în raport cu noțiunile prevăzute de actele normative în vigoare. Acest aspect poate crea anumite dificultăți legate de identificarea corectă a entității responsabile de aplicarea normelor în practică.	Se acceptă. Entitățile publice au fost ajustate corespunzător recomandărilor de mai jos.

	La art. 13 din proiect, prin „Autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecției, conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor)” se are în vedere Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare. 4 Sintagma este folosită și în art. 23 alin. (1) lit. b) și alin. (2), precum și art. 24 din proiect. Însă, aceasta nu prevede întreaga responsabilitate a Agenției, așa cum este reglementată în Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 390/2023, potrivit căruia Agenția este „autoritate administrativă din subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul îmbunătățirilor funciare, relații funciare, cadastru funciar și monitoring funciar” (pct. 2).	Se acceptă.
	Mai mult ca atât, în art. 21 alin. (2) și (3) din proiect, făcându-se referire la Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, este utilizată sintagma „autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul relațiilor funciare și monitoringului funciar”, adică se indică o altă parte a	Se acceptă.

		responsabilităților acesteia, prin ce se creează impresia că este vorba despre o entitate publică aparte.	
		Cu referire la Agenția „Moldsilva”, menționez că potrivit art. 14 alin. (1) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate: „Pentru asigurarea implementării politicii statului în anumite subdomenii sau sfere din domeniile de activitate care îi sînt încredințate unui minister, în subordinea acestuia pot fi create autorități administrative cu forma de organizare juridică de agenții, servicii de stat și de inspectorate de stat”.	Se acceptă.
		Punctul 2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției „Moldsilva” aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 150/2010, prevede că: „Agenția este autoritatea administrativă în subordinea organului central de mediu al administrației publice, abilitată să asigure implementarea politicii de stat în domeniile silviculturii și cinegeticii”.	Se acceptă.
		Prin urmare, noțiunea „Autoritatea administrației centrale în domeniul silviculturii și cinegeticii”, utilizată în art. 15 din proiect, este eronată și urmează a fi revizuită după modelul noțiunii aplicate	Se acceptă.

		pentru Agenția de Mediu (art. 14 din proiect), și anume: „Autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicii în domeniul silviculturii și cinegeticii”.	
		Recomandări: Substituirea textelor: a) „Autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecției, conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor)” și „autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul relațiilor funciare și monitoringului funciar”, cu textul – „Autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare (protecției, conservării, ameliorării și sporirii fertilității solurilor), relații funciare, cadastru funciar și monitoring funciar”; b) „Autoritatea administrației centrale în domeniul silviculturii și cinegeticii”, cu textul – „Autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicii în domeniul silviculturii și cinegeticii”.	Se acceptă.
		Factori de risc: ● Utilizarea neuniformă a termenilor	Se acceptă.

		● Concurența normelor de drept	
		Riscuri de corupție: ● Generale	Se acceptă.
		IV. Concluzia expertizei Proiectul legii privind utilizarea, conservarea și protecția solurilor a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, în scopurile protejării solului, identificării zonelor de risc natural și a alunecărilor de teren, restabilirii solurilor și sporirii fertilității acestora, implementării tehnologiilor moderne și a practicilor agricole prietenoase mediului. În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.	Se acceptă.
		Totodată, la data întocmirii prezentului raport de expertiză anticorupție termenul stabilit pentru consultare publică încă nu a expirat (19 – 29 mai 2025). Prin urmare, în ședința de Guvern, pentru aprobare poate fi prezentat un proiect cu conținut diferit față de cel prezentat pentru efectuarea expertizei anticorupție.	Se acceptă.

		Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la:-) asigurarea administrării, gestionării, utilizării raționale, conservării și protecției solului;-) prevenirea reducerii fertilității solului și creșterea vulnerabilității ecosistemelor prin utilizarea, de către deținătorii de terenuri, a practicilor agricole prietenoase mediului;-) exploatarea controlată a resurselor de sol și supravegherea acestora.	Se acceptă.
		În normele proiectului supus expertizei anticorupție au fost identificați următorii factori de corupție: - utilizarea neuniformă a termenilor; - concurența normelor de drept	Se acceptă.
		În scopul preîntâmpinării apariției manifestărilor de corupție la aplicarea în practică a prevederilor proiectului, considerăm oportună redactarea acestuia în contextul obiecției și recomandării din prezentul raport de expertiză anticorupție.	Se acceptă.
Ministerul Educației și Cercetării 0	II	Nu au prezentat aviz.	
Ministerul Mediului 0	II	Nu au prezentat aviz.	

Ministerul Finanțelor (nr. 07/5-03/227/750 din 21.05.2025)	II	La art.6, alin. (2), lit. d) urmează de clarificat ce se are în vedere prin „sprijinul din partea statului” pentru realizarea principiilor și elementelor strategice ce stau la baza prezentei legi. De asemenea, urmează de clarificat și noțiunea de „sprijin” utilizată în art.18 și 19.	Se acceptă. Menționăm că la art.6, alin (2), lit. g), se regăsește noțiunea de „sprijinul din partea statului”, în contextul frazei menționate, se are în vedere ansamblul de măsuri, instrumente și acțiuni prin care statul contribuie la elaborarea și aplicarea politicilor privind utilizarea, conservarea și protecția solului. De asemenea, noțiunea de „sprijin”, utilizată la art. menționate, se referă la orice formă de asistență oferită de alte instituții sau entități, cum ar fi punerea la dispoziție a datelor, informațiilor relevante care este necesară pentru ca organul de stat responsabil de domeniul protecției solului, să-și poată îndeplini atribuțiile legale.
		Art.9 se propune de exclus, dat fiind faptul, că în cazul proprietarilor și deținătorilor de terenuri cu destinație agricolă, toate cheltuielile referitoare la lucrările pedologice urmează a fi suportate de	Se acceptă parțial. Articolul respectiv, a fost ajustat, pentru a da o claritate în acest sens.

		către aceștia, fără implicarea mijloacelor financiare din bugetul de stat. Totodată, articolul în cauză este neclar și nu redă sensul relevant al destinației mijloacelor financiare care ar putea fi solicitate.	
		Art.12 și 15 din proiectul de lege se propun a fi comasate dat fiind faptul, că competențele și atribuțiile reflectate în articolele respective țin de domeniul unei singure autorități publice centrale.	Se acceptă parțial. Referitor articolelor 12 și 15 din proiectul de lege, precizăm că nu pot fi comasate competențele și atribuțiile prevăzute în aceste articole. Totodată, comunicăm că nu țin exclusiv de domeniul unei singure autorități publice centrale atribuțiile reflectate. Acestea sunt repartizate între autorități diferite, una având rolul de a elabora politicile publice, iar cealaltă fiind responsabilă de implementarea acestora, aflându-se în subordinea MM.
		Art.21, alin. (3) se va expune după cum urmează: „Activitățile de investigare, evaluare și identificare sunt efectuate din mijloacele bugetului de stat”. Propunerea în cauză, survine în contextul faptului, că toate sursele tuturor fondurilor și resurselor	Se acceptă.

		externe sunt parte componentă ale bugetului de stat.	
		În art.22, alin. (3) se menționează că rezultatele evaluării vor fi publicate în SI ”Registrul solurilor”, însă la moment nu sunt identificate mijloace financiare pentru elaborarea și mentenanța registrului respectiv.	Se acceptă. Cu privire la mijloacele financiare pentru menținerea registrului respectiv, au fost identificate în CBTM pentru anii 2026-2028, 1500,00 pentru mentenanța, întreținerea și dezvoltarea Sistemului Informațional „Registrul Solurilor RM” . Totodată, menționăm că Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 12 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
		În art.27, alin. (1) urmează de indicat nivelul autorității publice locale, responsabile de control și inspecție. La Nota	Se acceptă. A fost reformulat, conform solicitării Congresului Autorităților Publice Locale.
		La Nota de fundamentare Potrivit punctului 4.2 din Nota de fundamentare se menționează că, proiectul de lege va necesita cheltuieli, care în prezent nu sunt planificate în bugetul de stat pentru anul 2025. Totodată	Se acceptă. Totodată, menționăm că Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 12 luni de la data

		menționăm, că în procesul de prezentare a propunerilor pentru Cadrul Bugetar pe Termen Mediu 2026-2028, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a solicitat mijloace financiare pentru întreținerea și dezvoltarea SI „Registrul Solurilor” în mărime de 1,5 mil. lei pentru 3 ani. Astfel, menționăm, că implementarea prevederilor proiectului poate fi efectuată doar în limita alocațiilor ce vor fi aprobate conform CBTM 2026-2028, iar adoptarea acestuia fără sursa sigură de finanțare va duce la nerealizarea obiectivelor stabilite.	publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
		În contextul celor menționate, proiectul urmează a fi definitivat prin prisma celor enunțate.	Se acceptă.
Ministerul Finanțelor (Nr. 07/5-09/236 din 27.05.2025)		În limita domeniilor de competență, reiterează obiecțiile formulate prin avizul 07/5-03/227/750 din 21 mai 2025, întrucât acestea nu au fost luate în considerare de către autor.	Se acceptă. Totodată, comunicăm că obiecțiile au fost luate în considerație în avizarea repetată.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Nr.)	II	Nu au prezentat aviz.	

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Nr. 21-2739 din 21 mai 2025)	II	comunicăm despre menținerea obiecției în partea ce ține atribuirea clară a responsabilităților și competențelor privind asigurarea monitoringului calității solului, în scopul evitării ambiguităților, dublărilor sau suprapunerilor instituționale, or, în conținutul art.11 și art. 13 din proiectul de lege, competența prenotată este atribuită atât organului central de specialitate, cât și autorității administrative responsabile de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare.	Se acceptă.
		Totodată, deși în sinteza proiectului este indicat faptul că obiecția referitoare la uniformizarea noțiunilor de „deținători de terenuri” și „proprietari de terenuri” a fost acceptată, constatăm că proiectul de lege nu a fost ajustat în mod corespunzător în acest sens.	Se acceptă.
Agenția Proprietăți Publice (Nr.03-04-3531 din 13.05.2025)	II	La art. 4 alin. (1) lit. f), prevederea expusă se conține în lit. b), respectiv, lit. f) urmează a fi exclusă.	Se acceptă.
		Art. 8 „Obligațiile proprietarilor și deținătorilor de terenuri la efectuarea utilizării durabile și a monitoringului solului”, informăm despre necesitatea	Se acceptă.

		revizuirii denumirii, or nu se expune clar asupra obiectului de reglementare.	
		Art.14 lit. a) sintagma "evaluează parametrii" de înlocuit cu "evaluarea parametrilor", pentru a respecta același mod de expunere. Adicional, de menționat că în Nota de fundamentare a proiectului se menționează constatarea precum că deținătorii de terenuri, nu utilizează practici agricole prietenoase mediului, ceea ce duce la reducerea fertilității solului și la creșterea vulnerabilității ecosistemelor.	Se acceptă.
		În context, considerăm oportun suplinirea art. 8 alin. (2) a proiectului, cu obligația proprietarilor și deținătorilor de terenuri care utilizează terenuri cu destinație agricolă, indiferent de tipul de proprietate, de a aplica măsuri de protecție și stopare a degradării solurilor, inclusiv de sporire a fertilității solurilor prin modernizarea și extinderea sistemului de îmbunătățiri funciare, implementarea tehnologiilor moderne și a practicilor agricole prietenoase mediului.	Se acceptă. De asemenea, menționăm că toate aceste măsuri se regăsesc la art.7, alin 1), lit. b), e), j).

Academia de Științe a Moldovei	II	Nu au prezentat aviz.	
Comitetul executive al Găgăuziei <i>(Nr.266 din 26.05.2025)</i>	II	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.